

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

er frivilligt gået med til at yde fuld under-skudsdækning for oplandsvirksomheden, og flere er på vej dertil. Forslaget tilsigter en videreførelse af denne linje, idet det pålægges amterne og staten i forening at yde et grundtilskud på højst 60.000 kr. og et tilskud pr. indbygger i amtets landkommuner på højst 2 kr., medens staten alene udreder dette beløb, for så vidt angår indbyggerne i de mindre købstadkommuner i centralbiblioteksområdet. Som konsekvens af den tilskudspligt, der pålægges amterne, må centralbiblioteksområderne omlægges, så deres grænser følger amtsgrænserne. Den maksimale udnyttelse af denne tilskudsbestemmelse vil betyde en merudgift for staten på ca. 800.000 kr. Indtil alle centralbiblioteker er udbygget tilfredsstillende, må udgiften dog antages at blive mindre.

Biblioteksafgiften til forfattere har siden 1946 været lovfæstet i biblioteksloven. Den søges i konsekvens af samfundets voksende erkendelse af sine forpligtelser over for de skabende kunstnere forhøjet fra 5 pct. til 6 pct. af statens driftstilskud til folkebibliotekerne. Merudgiften herved vil være ca. 500.000 kr.

Endelig indeholder forslaget bestemmelser om skolebiblioteker. Det fastslås, at deres opgave er at tjene skolens undervisning, og at skolens folk skal have den afgørende indflydelse på deres ledelse, medens det på den anden side er helt nødvendigt, at der finder samarbejde sted med folkebiblioteket som nærmere præciseret.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om statens almindelige kunstfond*.

Som formålsbestemmelsen i forslagens § 1 udtrykker det, tilsigter dette lovforslag at skabe forbedrede vilkår for dansk skabende kunst inden for den bildende kunst, den litterære kunst og tonekunsten.

Dette søges opnået ved, at der stilles forøgede midler til rådighed til ydelse af støtte — direkte og indirekte — til danske skabende kunstnere og til fremme af den kunstneriske produktion.

Væsentligt og nyt er det, at der med forslaget om at henlægge støtten under et statens almindelige kunstfond sker en samordning af støtten, økonomisk og administrativt, således at de forskellige kunstneriske områder tilgodeses efter principielt ensartede hovedretningslinjer, og således at der både samlet og inden for de enkelte områder skabes det overblik, som skal sikre en rimelig og hensigtsmæssig fordeling af støtten.

Inden jeg knytter kommentarer til forslagens nærmere indhold og rækkevidde, skal jeg tillade mig kort at fremsætte nogle almindelige betragtninger til belysning af baggrunden for forslaget.

Kunsten og dens forskellige udtryksformer har til alle tider og overalt været genstand for en livlig offentlig debat, således også herhjemme. Den er udtryk for den levende interesse i tiden for kunsten og dens væsen. At den afspejler uenighed om, hvad der er kunst, og hvad der ikke er kunst, kan ikke undre — herom vil enighed ifølge sagens natur vanskeligt kunne opnås — men det vil være forkert at udlægge uenigheden derhen, at befolkningen kan deles i tilhængere og modstandere af kunst. Kunsten har bud til os alle, og i en eller anden form har den mødt og beriget hver enkelt af os, alt efter hvor tilgængelig kunsten forekommer os, og hvor modtagelige vi er.

Det må imidlertid erkendes, at den nyere kunst, samtidens kunst, ofte er vanskeligt tilgængelig. Det er svært i kunstens brogede og udisciplinerede mangfoldighed i dag at skelne mellem ægte og uægte; det er da værd at huske på, at hver periode i kunsten har haft sin gennembrudstid, og at nye kunstneriske tendenser sjældent i samtiden er blevet modtaget som fremskridt, ja, ofte er blevet mødt med den største skepsis og tit med forargelse. Dette er kunstens vilkår.

Den historiske erfaring tilsiger os, der lever i brydningstider, at vi bør være vågent tolerante over for det nye i kunsten, og at vi, hvordan kunsten end udtrykker sig, må forlade os på, at den i sig selv er en uundværlig faktor i vor menneskelige tilværelse.

Det er da også en kendsgerning, at der i de senere årtier hos den danske befolkning